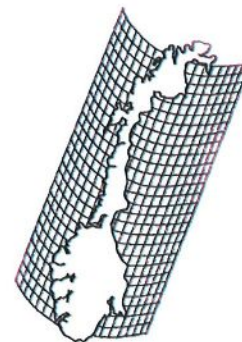

NETTVERK FOR OVERFORMYNDERIENE I NORGE

Justis- og Politidepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Høringsuttalelse – 1) forskrift til den nye vergemålsloven og 2) endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Vi viser til Justis- og Politidepartementets høringsbrev datert 9.2.2011.

Nettverk for Overformynderiene er en interesseorganisasjon av og for overformynderiene i Norge. Organisasjonens formål er å bidra til faglig utvikling i overformynderiene og synliggjøring av overformynderiene internt i kommunen og eksternt.

Styret i Nettverk for Overformynderiene i Norge har oppnevnt styremedlem Ingrid Fagerli, Orkdal kommune, og varamedlem Mona Pedersen, Alstahaug kommune, til å utforme felles høringsuttalelse på vegne av medlemmene. Via nettverkets nettside www.overformynderi.no har vi invitert kommunene til å komme med innspill til høringsuttalelsen og forslaget er kommentert av de øvrige styremedlemmene.

Forslaget har lagt ute på våre nettsider for kommentarer i perioden 2. mai til 6. mai 2011. De tilbakemeldinger vi har mottatt har vi ”limt inn” på slutten av dokumentet. Vårt innspill er et tillegg til hva den enkelte kommune selv ønsker å gi av innspill/merknader.

Utfordringen med å gi innspill til forskriften har vært å sette seg inn i den nye vergemålsloven som er vedtatt, men som ikke har vært i drift, og samtidig gjøre seg kjent med innholdet i Ot.prp. nr. 110 (2008 – 2009). Om den nye loven vil ivareta de mangler som den gjeldende loven ikke hjemler, er vanskelig å si ettersom den nye loven ikke har vært i drift før forskriften ble lagt ut på høring. Vi anmoder derfor at forskriften blir evaluert (rullert) for eksempel 5 år etter iverksettelsen.

Etter hvert som vi har gått igjennom ny lov og forslaget til forskrift, ser vi at arbeidet er meget godt gjennomtenkt og resultatet er blitt meget bra. Vi antar at den sentrale vergemålsmyndigheten vil utarbeide en ny versjon av ”Håndbok for overformynderiene” som et redskap for fylkesmennene. Dette vil sikre lik praksis for fylkesmennene.

Vi har utarbeidet forslaget med samme oppbygging som høringsforslaget. Først har vi kommentert departementets generelle vurderinger for deretter å følge paragrafene i forskriften. Vi har underveis stilt en del spørsmål, men også kommet med forslag til endring/tilføyning. Kapittel 4 om Lovens virkeområde Svalbard er ikke gjennomgått.

Vi ønsker den nye vergemålsloven med forskrift velkommen og ser frem til ei ordning som vil øke rettsikkerheten og rettslikheten.

Generelle vurderinger og spørsmål

Hovedregelen etter ny vergemålslov er fortsatt at det er personen under vergemål som skal dekke kostnadene, jf. § 30 første ledd. Det er derfor viktig at ordningen ikke gjøres mer kostbar enn det som er nødvendig. For å oppnå dette målet er det avgjørende å beholde og rekruttere flest mulig alminnelige verger. Ordningen med alminnelige verger kan bli en utfordring etter omorganiseringen på grunn av avstand til Fylkesmannen og en sannsynlig byråkratisering av vergemålet. Som en konsekvens av ny lov og forskrift, tror vi at folk i større grad vil kvie seg for å påta seg vergeoppdrag, samtidig som det vil bli en stor utskrifting av dagens verger.

For å beholde og rekruttere verger er det avgjørende at Fylkesmannen greier å bygge opp et apparat for en løpende rådgivningstjeneste for vergene. Vergene trenger en åpen linje inn til Fylkesmannen for å drøfte problemer, samt få råd og veiledning i sammensatte saker. Oppgaven som verge er basert på frivillighet og vi må unngå et nytt "miniNAV" for å unngå avskalling av vergekorpset.

Den nye loven legger opp til konkrete avgrensede og definerte mandater som krever god kjennskap til saken før oppnevning av verge. Fylkesmannen vil da få et godt inntrykk av hvilken kompetanse vergen bør inneha og kan legge opplæringsplanen etter dette. Dette vil også gjøre både verge og den vergetrengende mer trygg på oppgaven. Det optimale er at fylkesmannen har personlige møter med de involverte.

Utfordringen til enkelte store fylker er den geografiske avstanden mellom vergen og fylkesmannen. I dag har overformynderiene mange kontorbesøk av vergene. Vi ser at det kan bli nødvendig for enkelte fylker å opprette regionskontor for å ivareta denne nærheten. Et eksempel er Nordland fylke med sin langstrakte og smale form på 44 kommuner, hvor blant annet 18 av dem er på Helgeland, helt sør i fylket.

Det står at det er fylkesmannen som engasjerer de faste vergene, men hva betyr det å engasjere i denne sammenheng? Vil det være naturlig å forespørre tidligere overformyndere om å inngå i en fast beredskapsordning?

I høringen er tilgang/innsyn til testamente ikke omtalt. Dette mener vi er et viktig område å få like prosedyrer på ettersom det i landet praktiseres forskjellig fra tingrett til tingrett. Noen tingretter gir overformynderiene innsyn i testamentet, mens andre igjen gir ikke opplysninger ut om det finnes testamente eller ikke. For å få tak i de opplysninger som er nødvendig for fylkesmannen i sin saksbehandling, er det enkelte gang viktig å få innsyn i et eventuelt testamente.

Det er positivt at det er fylkesmannen som blir vergemålsmyndigheten og vil treffe de vedtakene som er nødvendige i vergemålsakene. I de kommunene som i dag ikke har fast formann, er tingretten et forsinkende ledd.

Kapittel 1 Vergemålsmyndigheten – Forskriften §§ 1 – 6

Forskrift § 1 Fylkesmannens opplærings-, veilednings- og bistandsplikt

Når en verge blir oppnevnt skal fylkesmannen sørge for nødvendig opplæring. Hvis vergen må møte personlig hos fylkesmannen for opplæring, hvem skal da betale reise, diett og en eventuell tapt arbeidsfortjeneste? Hvis det er den vergetrengende som må betale, vil dette bli en ekstra kostnad for den vergetrengende som han ikke har i dag. Det er mange verger som i dag tar personlig kontakt på kontoret. Vi minner om at vi har fylker hvor avstanden til fylkesmannen er stor. I den sammenheng stiller vi spørsmål ved at den vergetrengende vil få ekstra økonomiske kostnader for at vergen skal få opplæring? Vi mener at opplæring av vergene bør dekkes av fylkesmannen og at dette bør forskriftsfestes.

Det er viktig at Fylkesmannen bygger opp et godt apparat til å gi løpende rådgivning/veiledning i kontortiden. I og med at dette er en frivillig oppgave for vergene, er det viktig å yte god service. Vergene må ha en direkte linje inn til fylkesmannens saksbehandlere. Vergetrengende er på ingen måte en ensartet gruppe, slik at samtaler og rådgivning av verger er det dagens overformyndier bruker mye tid på. Vi har liten tro på at bedre opplæring av de alminnelige vergene vil føre til vesentlig mindre daglige henvendelser for å få råd i konkrete saker.

Forslag til endring av § 1, annet ledd, andre og tredje punktum erstattes med:

"Fylkesmannen skal sette seg inn i saken og så langt som mulig gi et konkret råd i henhold til sin kompetanse i den aktuelle situasjonen. Dette understreker at fylkesmannen ikke har plikt til å innhente kompetanse som går utover den generelle bistandsplikten, men kan om nødvendig gi bistand slik at vergen kan følge rådet."

Forskrift § 2 Fylkesmannens tilsyn med vergene

I annet ledd foreslås en årlig rapport utarbeidet av de faste vergene. Vi er usikre på målet med denne rapporten da det ikke fremkommer hva den skal inneholde og at den kun skal gjelde de faste vergene? Bør det utarbeides formkrav til denne rapporten som klart får frem opplysninger som ønskes utover informasjonen som fremkommer av regnskapet.

Når det gjelder tilsyn med vergene ser vi igjen at det å miste nærheten til vergene er uheldig. Hvordan skal fylkesmannen kunne ta nærmere undersøkelser av hvordan vergen utfører oppdraget når avstanden er stor? Hvilke signaler kan fylkesmannen få som signaliserer at noe er galt utenom å følge det årlige regnskapet? Kan et forslag være å få med i forskriften at det minimum skal være en årlig samtale med den enkelte verge for å få innblikk i status?

Forskrift § 3 Tilsyn med uskiftebo der arving er under vergemål

Vi har ei formening om at dagens tilsynsordning med uskiftebotilfellene ikke fungerer godt nok. Settevergen og gjenlevende ektefelle blir ikke veiledet om bestemmelsene i arveloven som har betydning for retten til å sitte i uskifte. Å bli oppnevnt som setteverge i slike tilfeller krever kompetanse og nøytralitet som er nødvendig for å ivareta arvingens interesser best mulig. Vi foreslår at det forskriftsfestes at det i disse sakene blir engasjert en fast verge (profesjonell) som skal sørge for registrering av boet ved oppnevningen. Kopi av oversikten sendes fylkesmannen for arkivering. Dette vil være viktig dokumentasjon å inneha den dagen boet skal skiftes.

Skifteoppgjør

Tingretten skal i henhold til skiftelovens § 78 sende melding til overformyndieret der det er umyndige arvinger. Vi gjør oppmerksom på at dette enkelte ganger blir avglemt – særlig i de tilfellene der foreldrene ikke er gift/samboer, og ikke har noe formuesfelleskap.

Når skiftet er avsluttet, skal kopi av sluttregnskap og fordeling av arven oversendes overformyndieret, sammen med de umyndiges arvelodd. Eventuelt kan det være tilstrekkelig med en kopi av den arvemelding som skal til skattefogden. Dersom det er gitt samtykke til erverv av fast eiendom eller leilighet, skal skjøte eller andre adkomstdokumenter innsendes i utfylt og signert stand for å få påført overformyndierets samtykke.

Dette er imidlertid en oppgave som overformyndierene ikke har lagt stor vekt på og det hender altfor ofte at settevergen ikke følger opp sitt ansvar. Årsaken til dette er primært at det er stor variasjon hvor lang tid skiftet tar og sekundært kompetansen til settevergen. Vi foreslår med bakgrunn i dette et tillegg til § 3.

Forslag til tillegg/sletting av § 3, tilføyes etter andre punktum og siste setning utgår:

"En fast verge engasjeres av fylkesmannen som midlertidig verge som sørger for registrering av boet ved oppnevningen. Kopi sendes fylkesmannen for arkivering."

Vi mener med andre ord at oppgaven med å gjennomgå boet sammen med vergene til arvingen og få oversikt over eiendeler, formue og gjeld i boet legges til settevergen som godtgjøres etter timesats, se kommentarer til § 18.

Forskrift § 4 Organisering av vergeberedskap

Vi henviser til Bærum overformyndieris merknad til denne paragrafen og støtter forslaget om utgiftsdekning, da dette i dag praktiseres forskjellig fylkesvis.

Det er også viktig når setteverge skal oppnevnes for domstolene at mandatet er klart og tydelig. Det er i dag ulik praksis rundt omkring i landet hva oppgaven til settevergen er i barnevernssaker og lignende. Et eksempel er at det er settevergen som henter barnet på skolen for å bringe barnet til retten, dette skjer også når dommeravhør foregår i nabobyen. Det er viktig å få til lik praksis i hele landet om oppgavens innhold.

Forskrift § 6 Den sentrale vergemålsmyndighetens oppgaver

En verge skal kunne forvente å bli satt tilstrekkelig inn i oppgaven og at dette kan rent praktisk gjøres ved at det arrangeres kurs for vergene eller individuell opplæring. Når fylkesmannen kan bestemme opplæringsform er det betryggende at den nye sentrale klage- og tilsynsinstansen skal utarbeide felles rutiner og retningslinjer for opplæringen. Dette vil være en viktig faktor for å sikre rettsikkerheten og rettslikheten. Fylkesmennene vil da ha til oppgave å sørge for nødvendig opplæring av vergene ut fra felles plattform. Det vil være uriktig å opparbeide 18 ulike rutiner og retningslinjer. I denne sammenheng synes vi det er positivt at det blir en felles klage- og tilsynsinstans.

Vi ser positivt på at departementet foreslår at den sentrale vergemålsmyndigheten skal utarbeide en årsmelding for sin virksomhet, jf. forslaget tredje ledd, men vi mener at meldingen skal ha en redegjørelse for opplæringsarbeidet i henhold til årlig vedtatt opplæringsplan.

Kapittel 2 Vergemålsmyndighetens regnskapsplikt. Kontroll av vergeregnskapene. Revisjon

I § 8 annet ledd foreslås det at det skal være opp til fylkesmannen å bestemme hvordan bokføringen skal legges opp innenfor rammen av de bestemmelser i lov og forskrift, reglement og ulike instruksjoner som til enhver tid måtte gjelde på området.

Nettverket er av den oppfatning at regnskapsføringen må gjennomføres på samme måte i alle fylkesmannsembetene for å unngå ulik praksis.

Nettverket anbefaler at det legges opp til at vergen får et brev til orientering om at Fylkesmannen har gått igjennom og godkjent årsregnskapet.

Kapittel 3 Saksbehandlingsregler

Forskrift § 13 Nærmere regler om begjæring av vergemål

Det er positivt å registrere at den nye vergemålsloven med forskriften legger opp til en mer omfattende og klargjørende prosess i forkant av oppnevning av verger.

Forskrift § 14 Nærmere regler om meldeplikten

Vi mener det er fornuftig å utarbeide et skjema om melding om vergemål. Man får da ved hjelp av spørsmål inn de opplysninger man ønsker informasjon om. Vi mener imidlertid ikke at det er nødvendig å forskriftsfeste dette.

Siste ledd om at fylkesmannen skal sørge for å informere om meldeplikten og dens innhold til de ansvarlige for den krets av personer og organer som meldeplikten gjelder for etter vergemålsloven § 57 første ledd, er en meget viktig oppgave å ivareta for at meldeplikten skal fungere.

Forskrift § 15 Nærmere regler om fylkesmannens rett til å få fremlagt dokumentasjon mv.

Legene gir i dag som regel legeerklæringer kostnadsfritt, selv om de ofte er ufullstendige, og det bør derfor settes et minimumskrav til innholdet. Er det nødvendig å legge opp til at dette skal bli en ekstra utgiftspost for at legene skal ta oppgaven alvorlig? Det er som oftest tilsynsleger eller andre sakkyndige som opptrer på vegne av en helseinstitusjon som utsteder legeerklæringer, og disse har i de fleste tilfeller diagnosen allerede fastsatt.

Kapittel 4 Verger

Forskrift § 17 Kravene til politiattesten

I vergemålsloven § 28, andre ledd, andre punktum er det vedtatt at det å legge frem politiattest ikke gjelder der nærstående som nevnt i § 94 annet ledd oppnevnes som verge. Dette bør gjerne være utgangspunktet, men vi mener det må åpnes for å kunne kreve dette i spesielle tilfeller.

Dette begrunnes i at man bør kjenne til vedkommendes eventuelle kriminelle fortid. Det er sårbare personer vi skal oppnevne verger til – vi må sikre unødvendig kriminalitet. Som vi vet vil de fleste personer under vergemål ha liten evne til å forsvare seg selv og sine midler mot en uegnet verge.

Forslag til § 17

Uegnede verger finnes dessverre også innen den nærmeste familie, så vi ber om at det tilføyes i loven eller forskriftsfestes at også de nærstående som nevnt i § 94 annet ledd må fremlegge politiattest hvis fylkesmannen krever dette.

Forskrift § 18 Godtgjøring til vergen

Vi synes forskriftens forslag til godtgjøring til verge er godt gjennomtenkt. Det er en positiv utvikling at vergene (utenom de nærmeste) nå automatisk vil få en godtgjøring for arbeidet og at denne blir lik for hele landet. I dag er det store forskjeller, noen gir godtgjøring og andre ikke.

Vi er enige i at godtgjøring vil være et viktig virkemiddel for å skaffe et tilstrekkelig antall kompetente og egnede verger. Målet må fortsatt være å beholde flest mulig alminnelige verger, da disse kjenner best til vergetrengendes behov og interesser og reduserer kostnaden for den enkelte vergetrengende og samfunnet.

Det ser ut som at forskjellen på departementets forslag til godtgjørelse til alminnelige og faste verger utviskes delvis av skattefordelen til de alminnelige vergene. Hvis dette skal være en bevisst tenkning bør vergen få velge fritt om han ønsker å betale skatt for arbeidet.

Det bør ikke være forskjell på satsene for godtgjøring for alminnelige og faste verger. Dette er viktig for å opprettholde ordningen med alminnelige verger som vi oppfatter som bindeleddet mellom den vergetrengende og fylkesmannen etter omorganiseringen. De alminnelige vergene utfører de samme arbeidsoppgaver som de faste vergene. Blir det forskjell i godtgjøringen, har vi tro på at det etter hvert blir bare faste verger.

Hvis derimot vergen (alminnelig eller fast) ønsker å utføre vergeoppdraget uten å betale skatt blir det riktig å innføre tillegget som departementet har i forskrift om begrensning av lønnsoppgaveplikten § 1. Beløpsgrensen for fritak vil da også reguleres over tid.

Videre mener vi det er fornuftig å forskriftsfeste en åpning for timegodtgjøring. Dersom omfanget av oppdraget tilsier det, kan det i stedet for den fastsatte godtgjøringen gis godtgjøring for medgått tid med en timesats tilsvarende det halve av den offentlige salærsats både for alminnelige og faste verger.

I enkelte tilfeller er det nødvendig å engasjere advokat. I disse tilfellene er det greit at advokaten godtgjøres etter den offentlige salærsats. Hvis derimot en advokat tar et vanlig vergeoppdrag som fast verge, er det sløsing med den vergetrengendes midler å oppnevne en advokat etter den offentlige salærsats.

En forskrift som inneholder faste beløp er uheldig. Vi henviser her til Forskrift om offentlig parkeringsregulering §§ 13 og 14 hvor tilleggsavgiften er kr 300,- og gebyret er kr 500,-. Satsene har ikke vært endret siden 1993, dvs. på 18 år. Hvis det likevel velges faste sats, må disse indeksreguleres. Vi mener imidlertid at det er fornuftig å regulere satsene i takt med økning i folketrygdens grunnbeløp, ikke minst fordi de fleste av de hjelpetrengende er trygdet.

Forslag til endring av § 18 Godtgjøring til alminnelige og faste verger

"For vergeoppdrag som bare omfatter økonomiske forhold, ytes det en fast årlig godtgjøring på kr 0,1G (kr 7.500,-).

For vergeoppdrag som bare omfatter personlige forhold, ytes det en fast årlig godtgjøring på kr 0,07 G (kr 4.500,-).

Omfatter vergeoppdraget både økonomiske og personlige forhold, ytes det en fast årlig godtgjøring på kr 0,15 G (kr 10.000,-).

Satsene reguleres i takt med endring i folketrygdens grunnbeløp pr. 1.1. påfølgende år.

Vergen kan i stedet for en fast årlig godtgjøring velge å motta godtgjøring som ikke overstiger maksimalgrensen i henhold til forskrift 30. desember 1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikten § 1.

Dersom omfanget av oppdraget tilsier det, kan det i stedet gis godtgjøring time for time tilsvarende det halve av den offentlige salærsats både for alminnelige og faste verger. Midlertidige verger (setteverger) skal alltid godtgjøres etter timesats tilsvarende det halve av den offentlige salærsats.

Advokater som oppnevnes som verge/midlertidig verge, lønnes etter den offentlige salærsats, jf. forskrift 12. mars 1997 nr. 1441 om salær fra den offentlige til advokater mv. § 2.

Vergen må dokumentere at en fast årlig sats ikke gir en rimelig dekning, og dokumentere timeforbruk for vergearbeidet. Fylkesmannen kan i det enkelte tilfelle sette en grense for hvor mange timer som kan brukes til oppdraget."

Forskrift § 20 Dekning av vergens utgifter

Vår erfaring er at det ikke er kutyme blant vergene å be om dekning av utgifter. Når den nye loven trer i kraft, vil da alle verger (utenom de nærmeste) få sin faste godtgjøring eller søke godtgjøring time for time (ref. § 18). Vi

har ikke tro på at det er mange som vil søke om dekning av ytterligere utgifter og vi synes derfor det er unødvendig å fastsette en fast årlig sats som skal gis automatisk.

Tilfeller hvor vergen kan få ekstra utlegg er reiseutgifter og/eller dekning av tapt arbeidsfortjeneste i forbindelse med opplæring (se vår kommentar under § 1, første ledd). I disse tilfellene vil ikke den årlige satsen dekke utgiftene og fylkesmannen vil uansett få tilsendt søknad som må behandles.

Forslag til ny § 20 – Dekning av vergens utgifter

"Dersom vergen har nødvendige utlegg i forbindelse med utføringen av vergeoppdraget, kan vergen søke fylkesmannen om dekning av slike utgifter."

Forskrift § 21 Inntekts- og formuesgrensen for dekning av vergens godtgjøring og utgifter

Dette er et område som har ulik praksis fra kommune til kommune og fra sak til sak. Det er meget fornuftig å forskriftsfeste en fast grense (punktene a) og vi tror det er riktig å fastsette denne etter folketrygdloven. Når det gjelder formuesgrensene (punktene b) synes vi nettoformuen er satt for lavt og at det er uheldig å foreslå en fast sum, selv om det åpnes i siste ledd til å gjøre individuelle unntak.

En minstepensjonist betaler en uforholdsmessig større prosent av sin kapital for å dekke godtgjøring og utgifter til en verge, enn en pensjonist som har en relativt høy pensjon og formue. At en minstepensjonist kan sitte med nedbetalt hus er ikke uvanlig og ut fra dette kan nettoformuen være mye større enn kr 50.000,-. Minstepensjonisten har likevel ikke mer i måneden å leve for og det varierer også mellom minstepensjonistene hvor mye netto de har pr. mnd. Dette gjelder tilsvarende minstepensjonister som lever sammen.

Når det gjelder formuen, vil vi igjen forholde oss til folketrygdens grunnbeløp (G) i fastsettelse av satser i forskriften.

I dag foregår ei individuell vurdering om kommunen skal betale for vergeoppdraget. Det er som oftest kategoriene sinnslidelse, rusmiddelmisbruk eller alvorlig spilleavhengighet som utløser behovet. Det er ofte at disse har opparbeidet seg stor gjeld og er kommet i en situasjon som er uholdbare for dem. Dette kan likevel snu på dagen, for eksempel kan man motta en gevinst, gave eller arv. Forskriften bør ta høyde for dette.

Forslag til nye punkt b og eget siste avsnitt i § 21 – Inntekts- og formuesgrensen for dekning av vergens godtgjøring og utgifter

Første "b) har en formue på kr 2G eller mindre."

Andre "b) har en formue på kr 3G eller mindre."

Godtgjøring og annen utgiftsdekning som dekkes av fylkesmannen må tilbakebetales hvis den vergetrengende senere får midler som for eksempel gevinst, gave, arv eller salg av hus.

Kapittel 5 Vergens regnskapsplikt

Vergens regnskapsplikt skal gi fylkesmannen en oversikt over status til den vergetrengende. Det legges opp til en regnskapsplikt som ikke er mer tyngende enn nødvendig, samtidig som man sikrer en tilstrekkelig kontroll med midlene. Vi oppfatter dette som mindre kontroll av regnskapene enn dagens. Vår erfaring er derimot at det burde bli bedre kontroll av regnskapene, for hva er tilstrekkelig kontroll for at den skal være god nok? Er det fylkesmannens arbeidsmengde eller vergens kompetanse som skal tas hensyn til eller den vergetrengendes beste?

Det høres veldig enkelt ut at kontoutskriftene og årsoppgavene skal være godt nok for å hovedkontrollere regnskapet. I de tilfeller hvor det blir benyttet kun bankkort ved alle innkjøp, kan vi være delvis enige. Dette vil være i de tilfeller at den vergetrengende ikke er i stand til å handle selv.

Det vanskeligste i dag er å ha kontroll over de kontantuttak som foretas. Flere av de psykisk utviklingshemmede bruker bare kontanter, men det foregår også uttak der det kunne vært benyttet bankkort. For å få en bedre eller mer effektiv kontroll bør vergene bli pålagt å benytte bankkort hvor dette er mulig, og kun kontantuttak når det er nødvendig. Enkelte av de vergetrengende kan også uten problemer læres opp i bruk av bankkort. Uansett så vil det etter hvert tvinge seg frem andre løsninger, men enda er bruk av kontanter et lovlig betalingsmiddel. Vi er ikke sikre på om det er nødvendig å forskriftsfeste dette, men vi anmoder fylkesmannen til å ha fokus på utfordringen.

Vi kan ikke se at problematikken rundt bruk av kontanter under opphold i bolig med heldøgns omsorgstjenester eller opphold i sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie er behandlet. Her har vi tro på at det er mange rutiner som kan gjøres mye bedre slik at kontrollen kan bli bedre. De ansatte rundt omkring i landet har ikke lik kompetanse på området. Vi påstår at dette er uteglemt og utallige løsninger finnes. Her må fylkesmannen ta tak og gi nødvendig opplæring, veiledning og bistand.

Forskrift § 22 Vergens regnskapsplikt

Etter den nye Vergemålsloven § 54 kan fylkesmannen få innsyn i ligning og selvangivelse når dette er nødvendig. Dette vil spesielt være nyttig for å innhente status til mindreårige. Selvangivelsen er det viktigste dokumentet som viser status til den vergetrengende. Det bør være en selvfølge at den alminnelige og faste vergen leverer kopi av selvangivelsen til fylkesmannen når den foreligger. Dette vil gi fylkesmannen mindre arbeid i forhold til å fremskaffe opplysningene hos skatteetaten.

Forslag til endring av punkt d og nytt punkt f i § 22 Vergens regnskapsplikt

Endring av ”d) *Det settes punktum etter ordet forvaltes og tekst etter komma slettes.*”

Nytt punkt ”f) *Kopi av selvangivelse leveres årlig når den foreligger.*”

Forskrift § 24 Frist for å sende inn regnskap mv.

Det er satt en frist til 1. mars for å levere regnskapet. Videre foreslås det etter § 7, siste ledd at regnskapet skal sendes til den sentrale vergemålsmyndigheten innen utgangen av mars måned hver år. Vår erfaring er at vergene ikke er flinke til å holde fristen og enkelte må alltid purre på. Vi mener at en måned å gå igjennom alle regnskapene er for liten tid.

Forskrift § 25 Adgang til å fritta for regnskapsplikt

Vi er skeptiske til å forskriftsfeste fritakelse for regnskapsplikt i de tilfeller der den som er under vergemål bor hos sine foreldre og en av eller begge foreldrene er oppnevnt som verge. Hovedregelen kan lett bli at det fritas for regnskapsplikt når det forskriftsfestes, selv om det i forslaget står ”kan”. Det er ikke alltid like heldig at den som er under vergemål blir boende hjemme etter fylte 18 år. Fra fylte 18 år får den vergetrengende trygd som lett kan bli en ekstra inntektskilde for foreldrene og da ivaretar ikke forskriften den vergetrengende.

Forslag til sletting i § 25 Adgang til å fritta for regnskapsplikt

”2. ledd slettes.”

Kapittel 6 Nærmere regler om finansiell forvaltning

Her ivaretar forskriften mye bra. Vi har tro på at dette bidrar til bedre å ivareta de mindreåriges formue. Meget bra.

Forskrift § 27 Grensen for hvilke midler som forvaltes av fylkesmannen

Det er i dag ikke kjent hvor mange barn som har over kr 75.000,- som ikke forvaltes av overformynderiene. Etter tallene som høringen legger frem kan man konkludere med at tallet er stort og håndteringen av dette lever sitt eget liv. Man kan ikke se bort fra at det foregår en del misbruk av barnas midler, uavhengig av beløp. Det er klart at man skal ha tillit til foreldrenes selvbestemmelsesrett, men det er misbruk loven med forskriften må ta høyde for å unngå. Sett i et slikt perspektiv blir beløpsgrensen uvesentlig. Ikke minst er utfordringen å ivareta barnet uansett samlivsform.

Det er ca. 30 tusen barn som har midler mellom 1G og 2G. Disse har ca. 3 mrd. kr som utgjør i snitt en formue på om lag kr 102.000,-. Hvordan barnet har opparbeidet seg denne formuen har man ikke kjennskap til, men man kan anta at det er sparepenger og inntekt av jobb. Ut fra dette kan man si at det vil være naturlig å øke beløpsgrensen til 2G, men på den andre siden har vi tro på at det er der hvor det er minst midler at det er størst sjanse for misbruk.

For å ivareta den mindreårige best mulig mener vi at beløpsgrensen fortsatt bør være kr 75.000,-. I denne sammenheng blir det ikke riktig å knytte beløpsgrensen til folketrygdens grunnbeløp ettersom beløpet er kjent

blant befolkningen. Hvordan vergemålsmyndigheten velger å administrere loven er i praksis en tilpasning, men vår oppgave er å redusere misbruk.

Kapittel 7 Forskjellige bestemmelser

Fremtidsfullmakter

Ettersom fremtidsfullmakter er nytt og ikke tidligere har vært praktisert, er det vanskelig å få oversikt over om man har tenkt alle mulige situasjoner som kan oppstå og om loven med forskriften er heldekkende.

Vi har den oppfatning at dette er en privatsak som er blitt lovfestet. Den har strenge formkrav som er betryggende ettersom loven gir full tillit til fullmektigen som både kan gi sedvanlige gaver (§ 87) og selv ta seg betalt etter hva han mener som passende (§ 88). I § 90 kan fylkesmannen be om innsyn, men det er ikke obligatorisk for fullmektigen. Kan da fylkesmannen samtidig kontrollere at det er kun det som står i fremtidsfullmakten fullmektigen utfører?

Forskrift § 31 Nærmere regler om stadfesting og registrering av fremtidsfullmakt

Vi mener det er riktig at det er fullmektigen som skal sørge for stadfesting av fremtidsfullmakten. Dette må være i fullmektigens interesse og man plasserer ansvaret til den personen som har tatt på seg oppgaven å være fullmektig. Ut fra dette støtter vi departementets forslag.

Kapittel 9 Overgangsordninger

Forskrift § 36 Avvikling av overformynderiene. Regnskap

Forslag til endring av § 36, 3. ledd – setning, annet punktum.

"Regnskapet skal innen fire måneder etter ikrafttredelsen sendes til fylkesmannen."

Forskrift § 37 Hjelpevergenes og vergenes plikt til å levere avsluttet regnskap mv.

Vi synes det er unødvendig at vergene skal få 2 måneder å gjøre ferdig regnskapet på. (se også vår kommentar under § 24). Videre ut fra forslaget i § 36, 4. ledd så foreslås det at overformynderiene skal sende inn regnskapet innen 3 måneder etter ikrafttredelsen. Dette betyr at overformynderiene har knappst en måned å utføre sitt arbeid på.

Forslag til endring av § 37, 2. ledd – første punktum.

"Regnskapet skal leveres til overformynderiet senest en måned etter ikrafttredelsen av ny lov"

Lovendringer

Til nr. 44 side 83

Når fylkesmannen overtar forvaltningen av midlene til en mindreårig heter det at forvaltningen skal være i sin helhet. Et unntak er finansavtaleloven § 25 som sier at barn over 15 år kan opprette og disponere sin egen konto. Tredje ledd er åpnet for å åpne konto i barnets navn. Vi forutsetter at dette betyr at barnet fra fødselen av kan ha sin egen sparekonto som ikke forvaltes av fylkesmannen. Det er viktig å lære barnet tidlig å spare og status på denne konto vil årlig fremkomme på årsoppgaven.

Tilbakemeldinger via mail fra medlemskommuner da vårt forslag lå ute på nettsiden

Fra: Karin Skjekkeland Eftestøl [Karin.Skjekkeland.Eftestol@kvinesdal.kommune.no]
Sendt: 3. mai 2011 10:08
Til: nettverk@overformynderi.no
Kopi: rtk@simek.no
Emne: Kommentarer til høringsuttalelse - Forskrift til den nye vergemålsloven

Hei!

Dere har utarbeidet en god høringsuttalelse, men jeg vil gjerne kommentere et par av forslagene:

Forskrift § 2 Fylkesmannens tilsyn med vergene

Her foreslåes det en årlig rapport utarbeidet av de faste vergene. I dag har vergene ikke en slik rapportering og vergeordningen blir mer byråkratisk dersom en rapport skal skrives hvert år. Jeg tror at mange vil føle at en slik rapportering vil være ekstra arbeid som kommer i tillegg til føring av regnskap. Her vil det være mest fornuftig å bruke ressursene på mer kontroll av regnskapene.

Forskrift § 27 Grensen for hvilke midler som forvaltes av fylkesmannen

Beløpsgrensen på kr. 75 000,- har vært den samme i mange år og bør kunne økes til 2G uten problemer. Vi må ha tillit til foreldrenes selvbestemmelsesrett og ikke lage et system som overvåker oppgaver som det er naturlig for foresatte å ivareta for sine barn.

Videre så kan jeg ikke se at det er skrevet noe om hvordan hjelpevergene skal forholde seg til betaling av regninger for den hjelpevergetrengende ved overgang til ny organisering. Vil det fortsatt være mulig å bruke lokale banker til denne oppgaven?

Mvh.

Kv.dal overformynderi
Karin S. Eftestøl,
38 35 77 08
karin.eftestol@kvinesdal.kommune.no

Fra: Geir Revhaug [Geir.Revhaug@steinkjer.kommune.no]
Sendt: 3. mai 2011 12:42
Til: 'nettverk@overformynderi.no'
Emne: Høringsuttalelse til forskrift ny vergemålslov.

Vi slutter oss fullt og helt til høringsuttalelsen slik den er formulert. Vi mener forslaget er meget godt gjennomarbeidet, og dekker de momenter vi selv ville ha påpekt. Godt utført arbeid av de to som på vegne av medlemmene av Nettverket har laget denne høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen,

Geir Revhaug,
Overformynder Steinkjer overformynderi.

Fra: anne-karine.tverraen@skien.kommune.no på vegne av
overformynderiet@skien.kommune.no
Sendt: 3. mai 2011 15:25

Til: nettverk@overformynderi.no

Emne: Fw: [Overformynderi nyhetsbrev] Høringsuttalelse til forskrift til ny vergemålslov

Vedlegg: Høringsuttalelse ny vergemålsforskrift.doc; pic06359.jpg; pic27624.jpg

Oppfølgingsflagg: Følg opp

Status for flagg: Fullført

Hei på dere i nettverket! :)

Jeg synes det blir veldig problematisk når nettverket skal utforme en høringsuttalelse på vegne av sine medlemmer. Det vil neppe være mulig å forenes om en uttalelse på vegne av så mange overformynderier. Nettopp av den årsaken utformer ikke FoFF egen uttalelse, men lar det være opp til hvert enkelt medlem å utforme sin egen uttalelse. Hva merknadene går ut på vil nok variere utifra størrelse på kommune, praksis og drift av overformynderiene i dag.

Jeg mener derfor at heller ikke Nettverket burde utforme noen felles uttalelse. Det må isåfall gå klart frem hvilke overformynderier som støtter denne uttalelsen. Ellers fremstår det som om alle medlemmene støtter denne fullt ut. Det mest riktige vil isåfall være om dere sender en mail til medlemskommunene og ber om at de som vil støtte en slik felles uttalelse bekrefter dette og at det går frem av høringsuttalelsen som sendes hvilke overformynderier den sendes på vegne av.

Vi er således ikke enig i alt dere skriver i deres uttalelse / formuleringene der.

Fint om jeg kan få en tilbakemelding på dette.

Jeg vedlegger til orientering utkast til uttalelse som Grenland overformynderi har utformet.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Tverråen
Fast formann
Grenland overformynderi
Telefon 35 58 10 71
Fax 35 58 10 88

Fra: Arne Røberg [Arne.Roberg@kvanangen.kommune.no]
Sendt: 4. mai 2011 11:24
Til: nettverk@overformynderi.no
Emne: Høringsuttalelse

Nettverk for Overformynderiene i Norge, Vikaveien 106, 9310 Sørreisa

Kvæningen overformynderi slutter seg til Nettverk for Overformynderiene i Norge sine

NETTVERK FOR OVERFORMYNDERIENE I NORGE
Vikaveien 106, 9310 Sørreisa

Org.nr. 984 222 645

Telefon 95 26 95 78
E-post nettverk@overformynderi.no

www.overformynderi.no

Side 10 av 11

synspunkter i høringsuttalelsen; 1) forskrift til den nye vergemålsloven og 2) endringer i annen lovgivning som følge av ny vergemålslov mv.

Burfjord 04.05.11
Kvænangen overformynderi
Arne Røberg
Overformynder

Agnar Jakobsen
Overformynder
